

- Sklevicky, Lydia. 1996. *Konji, žene, ratovi* (selected and edited by D. Rihtman-Augustin). Zagreb: Druga.
- Sugarman, Jane C. 1993. "Herndon, Marcia, and Susanne Ziegler, eds. *Music, Gender, and Culture*" (book review). *Yearbook for Traditional Music* 25:148–150.
- Sutherland, Anne. 1975. *Gypsies: The Hidden Americans*. New York: The Free Press.
- Tracrup, Birthe. 1974. "Narodna muzika Prizrenske Gore". In *Rad XIV kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije u Prizrenu 1967*. D. Nedeljković, ed. Beograd: Savez udruženja folklorista Jugoslavije, 211–223.
- Vasiljević, Miodrag A. 1950. *Jugoslovenski muzički folklor I. Narodne melodije koje se pevaju na Kosmetu*. Beograd: Prosveta.
- Vukanović, Tatomir. 1956. "Pevanje narodnih pesama uz okretanje tepsije". *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije* I:117–162.
- Vukanović, Tatomir. 1961. "The Position of Women among Gypsies in the Kosovo-Metohija Region". *Journal of the Gypsy Lore Society* 40/3—4:81–100.
- Ziegler, Susanne. 1990. "Gender-Specific Traditional Wedding Music in Southwestern Turkey". In *Music, Gender, and Culture*. M. Herndon and S. Ziegler, eds. Wilhelmshaven: Florian Noetzel Verlag, 85–100.

OD ŽENSKOG K MUŠKOM - OD MUŠKOG K ŽENSKOM: "TREĆI SPOL" U GLAZBENOM ŽIVOTU ROMA NA KOSOVU

SAŽETAK

Kao što mnogi radovi slavjenice Dunje Rihtman-Augustin upućuju na nove tematske sklopove, tako i ovaj tekst upućuje na istraživanje umnogome zapostavljene uloge glazbenika koji na poseban način povezuju ženske i muške glazbene i kulturne sfere. Štoviše, romski glazbenici, o kojima je u članku riječ, uspjeli su upravo zahvaljujući tom povezivanju kreirati moderni glazbeni žanr *talava*, koji u ranim 1990-ima predstavlja najizrazitiju odrednicu specifičnoga glazbenog identiteta Roma na Kosovu. Kao navodni homoseksualci, ovi su glazbenici, za razliku od drugih muškaraca, pristupili ženskome glazbenom repertoaru i načinu izvođenja, te su, usvajajući i mijenjajući značajke ženskog izraza, ostvarili novu kakvoću, što su je potom prihvatili i muški glazbenici koje općinstvo ne povezuje s homoseksualnošću. Raznovrsnost ženskog izraza (pjevanje dviju pjevačica uz okvirne bubnjeve - defove) reducirana je prilikom prenošenja u novi medij (pjevanje muškog solista uz ozvučeni ansambl), ističući u prvi plan improvizirani tekst i plesni ritam. Nasuprot stanovitoj profesionalnoj rezerviranosti muškaraca, napose instrumentalista, prema ovom žanru, žene su ga zdušno prihvatile, te *talava* doživljavaju kao potvrdu prelaska "njihove" glazbe iz privatne u javnu sferu.